

نقش سازمان انرژی اتمی ایران در تحقق اقتصاد دانش بنیان

در سطح جامعه خواهد شد و این موفقیت علاوه بر مزیت های مذکور می تواند باعث جلوگیری از واردات و استقلال کشور و حتی صادرات و ارزآوری شود. با توجه به این اهداف مهم سازمان انرژی اتمی ایران به عنوان یک نهاد علمی و تحقیقاتی پیشرو در زمینه ایجاد سازمان های دانش محور، تلاشی بی وقفه در راستای توسعه شرکت های دانش بنیان داشته و بر اساس اسناد راهبردی خود (سند راهبردی ۱۴۲۰) درصدد توسعه شرکت های دانش محور با هدف تحقق اقتصاد دانش بنیان است. سازمان انرژی اتمی ایران به عنوان یکی از پیشگازان عرصه علوم و فنون نوین به ویژه در حوزه هسته ای، عرصه راگشوده تا مسیر پیوند شرکت های دانش بنیان، فناوری و خلق به این عرصه اقتدارآفرین و توسعه ساز فراهم شود. از این رو در راستای تحقق رسالت توسعه شرکت های دانش بنیان در سازمان انرژی اتمی ایران اقدامات مهمی رخ داده است. تأسیس نخستین مرکز فناوری و نوآوری تخصصی صنعت هسته ای با هدف تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی دانشمندان هسته ای و ایجاد مرکزی برای کسب ایده های نوین و محلی برای همکاری با شرکت های دانش بنیان نخستین گام در مسیر شکل دهی و پشتیبانی از فرآیند توسعه نوآوری در صنعت هسته ای بود.

با تأسیس مرکز نوآوری و فناوری رسا در سال ۱۴۰۰ زمینه و بستر لازم برای فعالیت های دانش محور و همچنین پروراندن نیروی انسانی فناور فراهم شد که ثمره این تلاش ها در ایجاد و شکل گیری هسته های فناور و شرکت های خرد دانش بنیان به ثمر نشست و محصولات تولیدی این شرکت های دانش بنیان در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ به مرحله تجاری سازی و تولید انبوه رسید که نشان دهنده عزم راسخ مدیریت و دست اندرکاران صنعت هسته ای در زمینه تحقق اقتصاد دانش بنیان و حمایت از نخبه پروری و هموارکردن مسیر رشد دانش در سازمان انرژی اتمی ایران است. نقطه عطف تلاش های سازمان انرژی اتمی ایران در راستای کمک به توسعه فعالیت شرکت های دانش بنیان در انعقاد تفاهم نامه همکاری سازمان با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در سال ۱۴۰۲ بود که بر اساس آن مقرر شد سازمان انرژی اتمی حداکثر توان خود برای حمایت از هسته های فناور و شرکت های دانش بنیان فعال در زمینه علوم و فنون هسته ای را مصروف دارد تا هم انگیزه لازم برای فعالیت های شرکت ها و هسته های فناور فراهم شود و هم ایده های موجود در این حوزه نتیجه بخش شوند؛ قدر مسلم، سازمان انرژی اتمی ایران و مدیریت نخبه پرور سازمان نگاهی جامع و آینده محور نسبت به توسعه این شرکت ها و خلق ایده نوین داشته و زمینه لازم را برای فعالیت های رو به افزون شرکت های دانش بنیان فعال در این عرصه فراهم خواهد آورد.

هدف شرکت های دانش بنیان ایجاد ساختار مناسب

توجه بسیاری از کشورها واقع شده است، تأسیس مراکز رشد فناوری با هدف شکل گیری و رشد بنگاه های نوین فناوری بنیان است. همان گونه که گفته شد یکی از مراکز مهم در راستای ارتقای نوآوری ها و کارآفرینی و توسعه اقتصادی کشور، مراکز رشد و پارک های علم و فناوری هستند که با حمایت های این مراکز شرکت های دانش بنیان توسعه یافته و باعث جنب و جوش در چرخه اقتصادی کشور می شوند.

بر این اساس می توان نتیجه گرفت که شرکت های دانش بنیان با فناوری و تکنولوژی های نوین نقش مؤثری در اقتصاد دانش بنیان با تأکید بر نقش دانش در پیشرفت و توسعه، خصوصاً در کشورهای در حال توسعه دارند. مراکز رشد و پارک های علم و فناوری با منابع متعددی مانند منابع انسانی، منابع فیزیکی، مشاوره های مدیریتی، حمایت های مالی، دسترسی آسان به تسهیلات و وام های بانکی و... می توانند نقش به سزایی در موفقیت شرکت های دانش بنیان و کوچک و متوسط داشته باشند. پارک های علم و فناوری بهترین ساختار برای تسهیل تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی و توسعه منطقه ای بر مبنای دانش و فناوری هستند. از سویی دیگر موفقیت یک کسب و کار منجر به ایجاد اشتغال و تولید ثروت

امروزه کسب دانش به یکی از اهداف بسیار مهم جوامع و کشورها تبدیل شده و بهره وری و توسعه یافتگی یک کشور تحت تأثیر جنبه های رسمی و غیررسمی دانش و مهارت ها و قوانین قرار گرفته و به دنبال آن تولید نیز تحت تأثیر قرار گرفته است. دانش به عنوان یک منبع راهبردی و یک شایستگی کلیدی برای مؤسسات از اهمیت ویژه ای برخوردار است؛ از این رو برای استفاده صحیح از این منبع پرارزش، موضوع دانش و فناوری های نوین در دستور کار سازمان های پیشرو قرار گرفته است و شکل گیری شرکت های دانش بنیان به عنوان مظهر این فرآیند شناخته شده است. شرکت های دانش بنیان سعی دارند با ایجاد ساختار مناسب و زیرساخت های فناوری لازم در مؤسسات و با محوریت انسان با دانش افزایی و استفاده درست از منابع دانش به توسعه یافتگی جامعه کمک کنند. با عنایت به این که دانش به عنوان عامل اساسی در افزایش بهره وری و توسعه اقتصادی مطرح می شود، از این جهت مطالعه شرکت های دانش بنیان و بخش های حمایتی مهمی مانند مراکز رشد و پارک های علم و فناوری در توسعه آنها ضروری به نظر می رسد تا بتوان به توسعه یافتگی کشور با محوریت دانش و فناوری های نوین کمک کرد.

همچنین در عصر حاضر، اصطلاح اقتصاد دانش بنیان که توسط سازمان همکاری اقتصادی و توسعه مورد تأکید خاص در استراتژی توسعه ملل قرار گرفته، گویای نقش مؤثر دانش و فناوری در جریان توسعه اقتصادی است؛ از این رو می توان گفت در اقتصاد دانش بنیان به دانش از نظر کیفی و کمی با اهمیت تر از گذشته نگریسته شده است. در اقتصاد دانش بنیان بیش از ۵۳ درصد از رشد اقتصادی ناشی از نوآوری های فناورانه است و کسب و کارهای کوچک و متوسط هدایت کنندگان مهم نوآوری و بسترهای جهت ارتقای توانای های ریسک پذیر هستند. کسب و کار دانش بنیان نیاز به یک ساختار مناسب مدیریت دانش دارد تا از طریق تمامی ظرفیت ها و قابلیت های موجود به صورتی که هم افزایی ایجاد کند، مورد استفاده قرار گیرد.

یکی از موفق ترین ایده های جدید در زمینه توسعه اقتصاد ملی و محلی، تأسیس پارک ها و مراکز رشد علم و فناوری است که هدف عمده آنها توسعه فناوری و ایجاد بستر مناسب برای ظهور و رشد نوآوری و کارآفرینی مبتنی بر فناوری و در نهایت تولید ثروت است. موفقیت این شرکت ها وابسته به پشتیبانی نهاد های دولتی بوده و در این راستا دولت ها طرح های مختلفی را به اجرا درمی آورند. از طرح های که مورد

